

Fremtid for den danske Rettskrivning, men da han stillede Forespørgselen og før den Tid, var han under Angst og Bæven — sagde han selv —, han turde ikke være den, han vilde. Det var denne Frygt og Bæven, der transfigurerede hans Figur og gjorde, at han var en Anden end den, han burde være. Dette er Tingen. Han kæmpede for Ufrihed, skjøndt han vilde Frihed, og jeg siger med ham det simple Ord: „Lader os i denne Sag være frie for Regjeringens Indblanding, thi der kan komme en anden Mand efter den nuværende Kultusminister, der giver os endogsaa en forbedret Udgave af Rettskriftet af 1865.“ — Hvad saa? Ja, det maa have samme Betydning, som det nuværende Rettskrift har, og Ingen kan negte nogen Minister Ret til at udstede et Rettskrift efter sin Overbevisning om, hvorledes Rettskrivningen skal være, naar man tillader andre Ministre det. Dette kan man ikke gøre, saa er man inde i Uføre og Ufrihed. Det var det, som det ærede Medlem var inde i, da han stillede sin Forespørgsel, og det glæder mig, at han var kommen ud deraf, da han sidste Gang talte. Forresten vil jeg dog sige endnu et Ord. Det kan virkelig ikke gaa an paa den Maade at betragte dem, der ere enige med En, som de eneste Sagkyndige og sige: enhver Sagkyndig er enig med mig, og derimod betragte Alle, som ikke ere enige med En i visse Spørgsmaal, som dem, der have ormstukne og mugne Meninger, Noget, der iøvrigt forekommer mig i og for sig urimeligt, thi jeg har aldrig hørt, at Noget, der har været muggent, har været ormstukkent, der er ingen Orm, som gaar i Noget, der er muggent. Det gaar virkelig ikke an at betegne alle andre Meninger saaledes, og hævde Sagkyndigheden for sig alene. Men den ærede Rigsdagsmand gaar videre; han hævder for sig selv Ret til at træde op i de høieste Toner og bruger stærke Udtryk, men saasnart en Anden kommer ham paa langt Hold nær i denne Retning, saa siger han: Na, er det ogsaa værdt at bruge saa stort et Apparat? Dette er en Mangel paa Selvkritik hos det ærede Medlem, som det var ønskeligt, at han ikke havde; det var ønskeligt, om han med sine øvrige udmærkede Egensta-

ber og store Kundskaber forenede lidt skarper Selvkritik. — Hvad det franske Spørgsmaal angaar, se vi affurat det Samme. Det blev fremsat, som om jeg havde gjort Fordring paa, at der skulde tales udtømmende om Sagen. Nei mine Herrer, jeg gjorde Fordring paa, at man skulde nævne, hvad der er Hovedpunktet i Sagen, og jeg sagde til Forespørgeren: Du er netop inde paa samme Bet, eller dog paa en noget lignende Bet som den, der blev betraadt i Frankrig i forrige Aarhundrede, og som Du selv erkjender for en af Marsagerne til den uheldige Tilstand, der nu findes i Frankrig med Hensyn til Rettskrivningen. Ulykken er, at i forrige Aarhundrede slog Akademiet med sin store Autoritet fast, at man skulde skrive paa en bestemt Maade, og man blev da naturligvis ved at skrive saaledes, medens Tale sproget udviklede sig bestandig. Der var allerede Forskjel nok dengang, men i et Land som Frankrig og med et Folk, der har gennemgaaet en saadan Historie siden den Tid, som har, saa at sige, set alle Tunger blive løste, udviklede Tale sproget sig selvfølgelig endnu mere; man beholdt imidlertid den Rettskrivning, der var flaaet fast af Akademiet; og saa var man inde i Uføret. Naar det fremdeles blev henstillet til den høitærede Minister, om han ikke vilde henvende sig til sine Kollegaer, fordi der bruges forskjellige Skrivesmaader af dem, da skal jeg først sige til den høitærede Minister, hvad han sagde igaar: „Haanden paa Hjertet“ og lægge til: Skriver Ministeren, saaledes som han raader Skolerne til at skrive? Seg tror det ikke. Hvad jeg har set af hans fortrinlige Værker, som jeg har læst, er ikke skrevet paa denne Maade. Men hvorfor maa en Minister ikke have samme Ret som vi Andre? Hvorfor har en Minister ikke Lov til at skrive paa Stokholmsk, en anden Minister paa Dehlenschlägerisk? Hvorfor? Dersom vi flaa det Hele løs, som jeg haaber vil ske, skal det ærede Medlem se, at blandt hans egne Meningsfæller ville maasse 14 af 16 skrive imod hans Methode. Men saa er Ulykken lige saa stor. Hvad skulle vi saa vælge? Raste Lod eller hvad? Den eneste Forskjel herpaa og paa de ministerielle Skrivesmaader er maasse, at man kunde sige, at de